

Proportionalitetsprincippet

Proportionalitetsprincippet betyder, at EU's handlinger ikke må gå videre end nødvendigt for at nå Unionens mål. Se også nærhedsprincippet.

Protokol

Traktaterne består af en række almindelige artikler og en slags bilag, der kaldes protokoller. Protokoller bruges f.eks. til regler, som kun gælder for ét land. Et eksempel er Protokollen om Danmarks stilling, som vedrører de danske forbehold. Protokoller har samme værdi som traktaten og skal godkendes i medlemslandene sammen med traktaten.

R

Ratifikation

Nye traktater og traktatændringer samt enkelte andre afgørelser, hvor det er særligt angivet, skal godkendes af de nationale parlamenter i hvert medlemsland i overensstemmelse med hvert lands forfatningsmæssige bestemmelser. Godkendelsen kaldes ratifikation.

Regeringskonference

Almindelige traktatændringer sker efter forhandlinger mellem alle EU-landenes regeringer på en såkaldt regeringskonference. I regeringskonferencen kan alle medlemslande og Kommissionen foreslå ændringer til traktaten. Alle medlemslande skal være enige, før ændringerne kan vedtages.

Repræsentativt demokrati

EU's funktionsmåde bygger på princippet om repræsentativt demokrati. Repræsentativt demokrati foregår på EU-plan gennem EU's borgeres direkte repræsentation i Europa-Parlamentet og medlemslandenes repræsentation i Det Europæiske Råd af deres stats- eller regeringschef og i Rådet af ministre fra deres regeringer.

RIA

Forkortelse for retlige og indre anliggender. Betegnelsen dækker samarbejdet om visumpolitik, asyl- og indvandringspolitik, grænsekontrol civilretligt samarbejde samt det politi- og strafferetlige samarbejde. Med Lissabon-traktaten gøres hele RIA-samarbejdet overstatsligt.

Rådet

Rådet består af en minister fra hvert medlemsland - derfor kaldes det også for Ministerrådet. Rådet består af landbrugsministrene, når der skal drøftes landbrugsspørgsmål, miljøministrene, når der skal drøftes miljøspørgsmål osv. Rådet vedtager som hovedregel EU-lovgivning sammen med Europa-Parlamentet.

S

Schengen

Schengen er et samarbejde, der drejer sig om at skabe åbne, indre grænser mellem de deltagende lande. Storbritannien og Irland er ikke med. De nordiske lande - herunder Norge og Island, der ikke er medlem af EU - har besluttet også at gennemføre Schengen-reglerne. Reglerne videreføres med Lissabon-traktaten.

Sikkerheds- og forsvarspolitik

Den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (ESDP) vedrører civil og militær krisestyring. Der er grundlæggende tale om et mellemstatsligt samarbejde.